

БЮЛЕТЕНЬ

Т.П. ОУН (В.Б.)

Ч. 3 /53/

Травень - Червень, 1968..

Рік XI.

/струнко!/
1

Н А К А З

ТЕРЕНОВОГО ПРОВОДУ ОУН У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ
у 25-ту РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
ОСНОВОПОЛОЖНИКА ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ
СЛ.П. ПОЛК. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ.

/спочинь/

Чверть бурхливого століття сповненого знаменними подіями минає від дня, коли від розриву пекельної машини підіслансі скрито-вбивчою рукою злочинної Москви згинув на вулиці Роттердаму дня 23-го травня 1938 р. великий основоположник і перший Голова Проводу Організації Українських Націоналістів, колишній Командант Корпусу Січових Стрільців і Української Військової Організації, сл. п. Полк. Євген Коновалець; віддала своє життя за життя, свободу і світле майбутнє невмирущого Українського Народу людина, яка стала безсмертним прикладом самопосвяти, жертвенної і послідовної праці та мужньої, героїської боротьби за ідеал Української Самостійної Соборної Держави.

Сл. п. Полк. Євген Коновалець - це провідна постать модерної української історії періоду поміж двома Світовими Війнами, коли Україна, розшматована поміж чотирма окупантами, залишена лиш на свої власні сили, не склала зброї, а продовжувала у незвичайно тяжких обставинах ставити спротив ворогам. Під його керівництвом діяла Українська Військова Організація, яка своїми славними чинами доводила світові, що український нарід живе, що він не перестав боротися за свою свободу, що в нього ще є збройне рам'я, яке карає злочинства ворогів. Сл. п. Полк. Євген Коновалець стояв на чолі могутньої підпільної Організації Українських Націоналістів, незламної політично-боевої сили, натхненної духом вічної стихії української землі, її свободолюбного 40-мільйонного народу, плоть від плоті, кров від крові славних лицарів Київської Держави, безстрашних запорожців, месників-гайдамаків, героїв Визвольних Змагань. Полк. Євген Коновалець організував і вів до бою авангард Української Нації, ОУН, що поклялася здобути Українську Державу, або згинуть в боротьбі за неї, не посоромити слави Володимирового Тризуба, що продовжувала і продовжує лицарські традиції князів Святослава, Володимира Мономаха, Ігоря, Романа й Данила, гетьманів Байди-Вишневецького, Сагайдачного, Хмельницького, Дорошенка, Мазепи, повстанських керівників Лободи й Наливайка, Гонти й Залізняка, героїв Крут, Базару й Холодного Яру, виконує заповіт Шевченка і Петлюри.

Вирощена й виплекана Коновальцем, ОУН вела український нарід до бою за свободу й незалежність під час Другої Світової Війни, і під проводом гідних його наступників, сл.п. Степана Бандери й сл.п. Романа Шухевича - Тараса Чупринки, довершила безприкладних в історії світу чинів самопосвяти й героїства. Між молотом і ковадлом двох найжорстокіших імперіялізмів - московсько-більшевицького і німецького - Похідні Групи ОУН і Українська Повстанська Армія, що повстала як збройна сила українського народу з ініціативи ОУН, доказали своїми героїськими чинами нездоланну волю

Української Нації на свободне самостійне життя. Дух, який окрилював і окрилює борців УПА, підпільників ОУН і повстанців у концтаборах Воркути й Кінгіру, кувався із сталевої волі основоположника ОУН, Коновальця.

Друзі Націоналісти!

Двадцять п'ять років тому з руки підступного ворога впав наш Провідник Євген Коновалець на дорозі до величної мети, якій він посвятив усі свої сили, усе своє життя. Одначе його смерть, хоч як болюча, не завдала і не могла завдати смертельного удару Організації Українських Націоналістів і визвольній боротьбі Українського Народу. Нарід наш живе, росте на силах; його свідомість, організованість й активність, живлені святою кров'ю борців за визволення з-під ненависного ворожого ярма, потужніють день-денно. "Не вмирає душа наша, не вмирає воля, і неситий не виоре на дні моря поля". Не загине і дух Коновальця між нами. Живе його тверда воля до перемоги, свідомість справедливості нашої мети, цілеспрямованість і рішучість. Його дух вітає над нами, проявляється в наших ділах спрямованих на зміцнення проти-московського Визвольного фронту боротьби. Його світлий приклад запалює нас до дальших, ще більших зусиль.

Відзначаючи трагічну річницю відходу з наших рядів одного з найкращих бійців Української Національної Революції, закріпим у наших серцях ще раз тверду постанову не вгнутися у боротьбі, не зламатися у вихорі грядучих подій, що наближаються, а радісно й відважно йти у наступ на лютого ворога, щоб дрижала Москва й Варшава, щоб слава і воля України затріюмфували, щоб Золоті Ворота відкрились нашому многострадальному народові у краще майбутнє, щоб гордо залопотів наш блакитно-золотий стяг на Святій Софії і Святому Юрі. Хай веде нас, Друзі, в бій незламний Дух Євгена Коновальця!

/струнко!/
----- : -----

ВІЧНА СЛАВА ПРОВІДНИКОВІ ОУН - ЄВГЕНОВІ КОНОВАЛЬЦЕВІ !
ХАЙ ЖИВЕ ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ !
ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ВИЗВОЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ !
ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНСЬКА СУВЕРЕННА СОБОРНА ДЕРЖАВА !

Слава Україні!

Героям Слава!

Постій 23-го травня, 1963 року.

Тереновий Провід
Організації Українських Націоналістів
у Великій Британії.

/спочинь!/
----- : -----

У 25-ЛІТТЯ СМЕРТИ СЛ.П. ПОЛК. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

"XX-те століття буде визначатися небувалим розвитком націоналізмів у всіх народів".

Такі глибоковіші слова сказав свого часу полк. Євген Коновалець, основоположник і провідник Української Військової Організації і Організації Українських Націоналістів, який перший, після невдачі українських Визвольних Змагань, рішуче й високо підніс прапор самостійницької державно-соборної і націоналістичної революції та надав українському націоналістичному рухові чітку, цілеспрямовану, організовану форму.

Керуючи впродовж двох десятирок років українським націоналістичним рухом, полк. Євген Коновалець усе своє життя був чудовим прикладом незламної вірності найвищій національній ідеї, був сповнений безкорисною і безмежною посвятою для української нації, для добра Батьківщини. Він був безстрашним борцем-революціонером, для якого не існувало труднощів, ані перешкод у боротьбі за визволення української нації, за її право жити вільним, суверенним, ні від кого незалежним життям.

Коновалець творив нову добу в історії українського народу... Невідомо, якими шляхами пішов би розвиток життя українського народу, й чи Україна змогла б вийти знову на арену світової політики після своїх програних Визвольних Змагань, якщо б Боже Провидіння не післало українському народові сл.п. Євгена Коновальця.

Українська революція 1917-1919 рр. дала героїчних людей, які в сірих вояцьких шинелях, не зважаючи на різні, не раз катастрофічні події, мужньо боролися й умирали за Україну. Ці лицарі стали символом великості і духової наснаги для майбутніх українських поколінь, які продовжують працю й боротьбу за визволення України. Але моральні скарби української революції 1917-1919 рр. загубили й розтратили деякі люди, які опинилися в проводі народу. Вони змінили велику ідею відродження нації партійницько-класовими кличами й дешевою демагогією. Це був час, коли українські соціалісти голосно висміювали потребу творення української регулярної армії, а ідея усамостійнення України відкидалася деякими тодішніми українськими ровідниками. Щоб вирвати українство з атмосфери політичної мізерії і спрямувати його до великих діл на шляху боротьби за самостійність і суверенність української нації, треба було великої людини. Такою людиною власне й був сл.п. полк. Євген Коновалець.

Він кидає клич: "Творімо міцну здисципліновану українську національну армію, яка буде боротися за Самостійну Соборну Українську Державу". Й таку збройну силу - Січові Стрільці - творить Коновалець, виступаючи з нею на шлях збройної боротьби. Творець і Великий Організатор не лякається хаосу й революційної розгуканої стихії, а його провідницький хист притягає українських патріотів у ряди Січових Стрільців. Їхня дисципліна і вояцький бойовий вишкіл захоплюють навіть українських антимілітаристів:

"...Таке військо, - говорив Винниченко, - трапляється раз на тисячу років", а проф. М. Грушевський додав: "Вони завжди відмовляються від признань, похвал чи підвищення їх у військових ступенях... Дивні люди, ці Січові Стрільці"...

Із таким військом полковник Євген Коновалець боронив Україну до останньої можливості.

Після розв'язання Корпусу Січових Стрільців і закінчення Визвольних Змагань, полк. Євген Коновалець не залишається безчинним спостерігачем подій, що розвивалися на всіх українських землях, які опинилися під різними ворожими окупаціями. Він дає почин до постанови Української Військової Організації /УВО/, щоб, таким чином, збройну боротьбу за українську державність не ліквідувати, а, навпаки, змінити її щодо форми й достосувати до нової дійсності, себто українську регулярну армію повинно заступити українське підпілля. Боротьба за визволення українського народу повинна тримати далі весь народ у стані морально-політичної мобілізації і революційними діями підкріплювати відповідні політичні акції на зовнішньому форумі.

Під вмілим керівництвом полк. Коновальця, УВО розростається, поширюється й починає вперту та завзяту боротьбу з окупантами.

За деякий час, у наслідок постанови різних націоналістичних організацій на західноукраїнських землях, а теж і на еміграції, та в наслідок політично-ідеологічних розходжень, які виникли в УВО, полк. Є. Коновалець висунув плян об'єднання всіх націоналістичних організацій в Україні й на еміграції в одну сильну революційно-підпільну організацію, з чітко визначеним ідеологічно-політичним обличчям. Така організація була створена після довшої дбайливої підготовки, на першому конгресі українських націоналістич-

тів, що відбувся в днях 29-го січня - 3-го лютого, 1929 року. Її назва була: Організація Українських Націоналістів /ОУН/. Головою Проводу ОУН був одногосно вибраний полк. Євген Коновалець.

Так почався черговий важливий етап визвольної боротьби українського народу...

Завданням ОУН стає не тільки збройно-революційний спротив окупантам, але також поглиблення й поширення ідейно-політичної революції серед найширших кіл українського народу, скріплення почуття національної гідності, віри в свою силу, знищення будь-яких нахилів до опортунізму, розбудження політичного активізму й готовости до революційної дії. ОУН рішуче відкидає орієнтацію на чужі сили, а тому полк. Є. Коновалець, ведучи складну зовнішню політичну діяльність, завжди зберігав самостійність і незалежність ОУН від чужосторонніх сил і впливів.

Провідник такої революційно-підпільної організації, як ОУН, приходить не як диктатор, а як усіма бажаний керманіч, як людина, що від неї жадаємо розв'язки великих питань і проблем, яку хочемо бачити символом нашої праці й боротьби. Такою людиною, що вміла схоплювати й правильно розцінювати розвиток доби, знаходити розв'язку різних складних проблем, та вміла робити рішення - був сл.п. полк. Євген Коновалець.

... "Воля і певність володаря б'є з рухів цієї людини, яка загрожує зразу кільком державам, і за якою ползе поліція решти світу" - так характеризує Коновальця один із його найближчих співробітників. З пошаною і респектом ставилися до сл.п. полк. Євгена Коновальця його політичні опоненти. Ось, що писало свого часу львівське "Діло" про Коновальця: "не підлягає ніякому сумнівові, що це була індивідуальність, яку кожний відразу відчував, хто тільки з ним стрінувся та його пізнав. Індивідуальність непересічної мірки, саме така, яка здібна до великих діл"...

Й справді, сл.п. полк. Є. Коновалець був великою провідницькою індивідуальністю. В своїй організаційній праці він змагає до всесторонньої розбудови ОУН, зосереджує в своїх руках тонкі політичні справи, закріплює популяризацію української визвольної справи водночас на терені обидвох політичних блоків себто в Німеччині та Італії й в Англії, Франції та в Америці, працює над розбудовою пресово-інформативних бюр, відбуває поїздки по країнах де проживає українська еміграція, й приєднує приятелів українському народові та українській визвольній справі.

Під особистим керівництвом полк. Коновальця організувався при Начальній Команді УВО, а опісля при Проводі ОУН, окремий Військовий Штаб, завданням якого було приготувати й організувати на чужині спеціальні військові старшинські курси. На тих курсах підвищували своє військове знання визначні провідні члени УВО й ОУН та майбутні командири УПА. Крім того, військовий вишкіл був введений як обов'язкова ділянка вишколу для кожного члена УВО й ОУН.

Велику й особливо пильну увагу присвячував сл.п. полк. Є. Коновалець розбудові підпілля на східноукраїнських землях. Розглядаючи ситуацію в підсоветській Україні Коновалець не творив там централізованої сітки революційно-підпільної організації з єдиним проводом, але ^{де} централізаційні самостійно діючі клітини, вдержуючи зв'язок з їхніми керівниками й організаторами. На підставі інформацій найближчих співробітників полк. Коновальця стверджено, що на переломі 1937/38 рр. в підсоветській Україні існувало щонайменше п'ять діючих центрів революційно-підпільної організації, з якими полк. Коновалець втримував зв'язок. Очевидно, зустрічі з зв'язковими крили в собі велику небезпеку, бо ж відомо, якою сильною була большевицька агентура, й як большевики вміли підсилати агентів-провокаторів до різних ім ворожих організацій у вільному світі. Одначе, полк. Коновалець не хотів передати контакти зі зв'язковими комусь зі своїх співробітників, а вважав, що такий контакт і керівництво поодинокими центрами революційної боротьби в Україні повинно таки затриматися в його руках. Полк. Євген Коновалець був свідомий, що веде збройну за-

тяжну боротьбу з ворогами, що він їх б'є, і що в кожному моменті вороги можуть також і його смертельно вдарити. Він мав велику вояцьку відвагу-мужність, яку здобув в часі війни, а тому постійно відмовлявся від охорони й завжди говорив: "Коли ворожа рука має мене вбити, то ніяка охорона мене не врятує".

В знищенні Полковника була зацікавлена Польща, Советська Росія і гітлерівська Німеччина, однак, таки найбільше працювало над пляном вбивства советське ГПУ, якому напередодні другої світової війни вдалося продістатися до зв'язку й вислати свого агента, який відбув в лютому 1938 року одну зустріч з Полковником, а на другій зустрічі в Роттердамі, 23-го травня того ж року, цей агент Валюх, передав Полковникові невеличкий пакет, що мав бути збіркою шифрованих звітів і матеріалу про відносини в Україні, а насправді був "пекельною машиною", яка на бульварі Роттердаму - Колсінгел вибухла в руках полк. Коновальця й пошматувала його тіло.

На вулицях чужого голландського міста впав перший вояк української нації і Провідник української революційної організації ОУН - полк. Євген Коновалець - велика людина нашого модерного ХХ-го століття, яка, з розшматованого на чотири частини народу, створила міцну й спаяну силу, дала творчу ініціативу в боротьбі й закликала український народ до могутнього походу в революційній боротьбі, щоб здвигнути в Україні синьожовтий прапор, символ свободи й піднести гордо Володимирів тризуб - символ гідності й слави української нації.

Український часопис "Свобода" в Америці, так писав із приводу смерті Основоположника й Провідника ОУН:

"Нова Велика Жертва впала з рук наших національних ворогів. Впала з боку тих, що бояться українського націоналістичного руху, який виховує наш народ у безкомпромісовому дусі боротьби з окупантами... Впала Велика Жертва. І впаде ще багато інших. Це треба нам знати й з тим годитися, як з чимсь зовсім природним, і то в такому розумінні, що кожна така жертва зближає нас до здійснення тієї ідеї, за яку ця жертва впала".

Сл.п. полк. Євген Коновалець згинув із руки большевицького агента, але його ідея й чин осталися й житимуть вічно серед нас українських націоналістів-революціонерів, житимуть вічно серед всього українського народу, бо вічним і невмірущим залишиться для нас і майбутніх поколінь його життя, праця й боротьба.

Натхнені величчю Основоположника й Провідника УВО - ОУН, який відійшов від нас у вічність, але полишив нам свій заповіт - боротися за визволення України до переможного кінця, ми твердо й непохитно мусимо прямувати шляхом боротьби так, як ним прямував твердо й непохитно під ритм історії сл.п. полк. Євген Коновалець.

Його Дух є живий серед нас. Він стоїть на сторожі непорушності великої і святої ідеї, на сторожі добра, слави й могутності українського народу.

Бо Він вічний, як вічною є українська велика невміруша нація.

Хай вічна слава й пам'ять буде великому Синові України, творцеві УВО - ОУН і основоположникові українського організаційного революційного націоналістичного руху, сл.п. Євгенові Коновалцеві!

----- : -----

НАД МОГИЛОЮ ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

Виїмки з промови Степана Бандери 25. травня, 1958 року в Роттердамі.

...Євген Коновалець, Комендант Корпусу Січових Стрільців, - це одна з найбільших, найсвітліших постатей у період будівництва

й збройної оборони Української Держави 1917-20 років. Після знищення Української Держави і захоплення Земель України ворожою військовою навалю, Він стає основоположником, організатором і провідником націоналістичного, визвольного руху, оформленого найперше в Українській Військовій Організації, а згодом в Організації Українських Націоналістів, що продовжує національно-визвольну боротьбу за державну самостійність України революційними методами.

Змістом всього життя славної пам'яті Євгена Коновальця було повне самопоświęти і послідовне змагання за волю свого народу, за здійснення на українській землі, в українській державі християнських засад, загально-людських і національних ідеалів - волі, правди і справедливості. Невмірущість великої ідеї увіковічує й опромінює пам'ять покійного Полковника, бо Він зробив дуже багато для закріплення і перемоги цієї ідеї.

Організація Українських Націоналістів та весь національно-визвольний рух встоялися в боротьбі з большевицькою Москвою й іншими наїздниками на Україну, закріпили і поширили свої впливи в українському народі через те, що вірно і послідовно йдуть шляхом Євгена Коновальця.

Він навчив нас, як треба служити великій ідеї цілим життям. Визнаючи свої національні ідеали, згідні з вічними Божими законами, та відкидаючи все незгідне з ним, що накидає нам ворог, зокрема протихристиянський більшизм, український народ мусить вести за це боротьбу за всяких обставин, а не тільки у пригожій ситуації. Змагання за волю і правду, за Бога і за Батьківщину мусить бути головним змістом життя поневоленого народу, а не тільки засобом, дорогою до кращого життя в майбутньому, поскільки є вигляди на недалеке осягнення цієї мети. Україна, з уваги на своє геополітичне розташування, може тільки власними силами, власним змаганням здобути і втримати свою незалежність. При цьому вона виконуватиме важливу місію ширшого значення і для інших народів, здійснюючи та захищаючи універсальне гасло: "воля народам, воля людині!".

Большевицька Москва добре оцінила незаступимість полковника Коновальця як Провідника українських національно-визвольних змагань, українського націоналістичного руху. Вбиваючи Провідника, ворог сподівався не тільки обезголовити оцей рух, але цілком його знищити. Та знищити Організацію Українських Націоналістів, спинити її боротьбу не вдалося большевикам навіть убивством її Вождя. Джерело її живучості і сили лежить у всьому народі і з нього приходить постійне відновлення і скріплення національно-визвольної боротьби та її дієвих чинників.

Та передусім самому покійному Провідникові завдячуємо це, що навіть після його трагічного загину ОУН не збилася зі свого шляху та віднайшла свою самостійницьку пробоевість у дальшому важливому й важкому періоді своєї діяльності. Полковник Коновалець, як керманіч революційної боротьби проти окупантів Українських Земель, зокрема проти большевицької Москви, був так само висунений на ворожі знищувальні дії, як борці підпілля, і завжди це враховував у своїй праці. Особисто неустрашимий, він турбувався найбільше долею визвольного руху, якщоб його не стало в живих. Для того Він намагався якнайбільше своїх ідей, напрямних і засад визвольної дії прищепити цілій Організації, всім її кадрам.

...Визвольна боротьба триває далі. Її незламність - це найпевніша запорука прийдешньої перемоги. Тепер цілий український народ захоплений націоналістичною ідеологією самостійности України та послідовної боротьби з безбожницьким і протинароднім більшовизмом. Націоналістичний рух став всенароднім визвольним рухом. А в парі з закоріненням його ідей в народі живе і все більше поширюється пам'ять про його великого Провідника й Основоположника Євгена Коновальця. Даремні всі большевицькі намагання осквернити і вирвати з душі народу цю велику славу, так само, як не вдасться ворогові знищити віри в Бога та інших національних святощів.

Сьогодні, як і раніше, можемо ствердити, що ворогові Бога,

України і всього свободолюбного людства не вдалося знищити ОУН і українського визвольного руху збивством Його Основника і Провідника. Але одночасно усвідомляємо собі, що це величезна незаступима втрата, якої понині не можемо переболіти. Розвиток і боротьба ОУН були б пішли ще багато краще і далше, якщоб її далі очолював і нею кермував полковник Коновалець. Ворожа бомба вирвала Його з визвольного змагання якраз напередодні того періоду, в якому самостійницький фронт найбільше потребував Його, досвідченого й незаступимого політичного і військового керівника. Його героїчна смерть борця на найвищій і найважливішій стійці скріпила ще більше діючу силу націоналістичної ідеї, віру і завзяття українських націоналістів. Але втрати Його ніщо не вирівнає.

Стоїмо над могилою Того, хто був у нашому спільному змаганні Перший, Найбільший, Єдиний, - то жаль і біль проймають наші серця з такою ж невтишною гостротою, як тоді, коли вперше, в різних обставинах й не одночасно, але з однаковою грозою поразила нас страшна вістка про загин Полковника. І час, який проминув від тієї пори та проніс понад нами стільки великих і важких, героїчних і трагічних подій, - не в силі заглушити цього жалу.

А проте і цей жаль-біль не переходить у нас в одчай. Бо кріпить нас наша віра. Невичерпне джерело сили наших душ - християнська віра в Бога, в Його справедливість і безмежну доброту, віра в безсмертність людської душі - дає нам певність, що наш невіджалуваний Провідник приймає участь у новому, вищому й незнищимому житті. З цієї самої віри черпаємо переконання про нерозривний зв'язок Його й інших поляглих борців за волю з нашими далшними визвольними змаганнями. Цей зв'язок полягає не тільки на їхньому вкладі у визвольну справу за життя, але продовжується далі в інший, містичний спосіб. Розділені кордоном смерти, але з'єднані зв'язком віри, ідеї і любови - живі та померлі можуть собі взаємно помагати перед Богом і через Бога.

...І кожний з нас добре завершить вшанування Його пам'яті, коли до молитви за вічне щастя Його душі додасть обітницю: йти Його слідами, все життя працювати щиро для добра України і боротися до загину за її всю. Щоб перемога великої ідеї і правди закріпила на віки пам'ять і славу їх Великого Борця-Подвижника Євгена Коновальця.

----- : -----

Від Теренового Проводу:

Згідно з окремою інструкцією Т.П., у всіх організаційних клітинах ОУН мають відбутися спеціальні сходи членів і симпатиків для відзначення 25-ої річниці трагічного загину сл.п. полк. Євгена Коновальця.

У цьому числі Бюлетеня поміщуємо матеріяли, які належить відчитати на сходинах, а саме: "Наказ", "У 25-ліття смерти сл.п. Євгена Коновальця" і "Над могилою Є. Коновальця" /виїмки з промови сл.п. Степана Бандери 25 травня, 1958 р./.

Матеріяли відчитати у вище поданому порядку. Під час читання "Наказу" всі стоять. До програми сходин можна додати одну - дві деклямації.

*

У зв'язку із відзначенням річниці смерти сл.п. полк. Євгена Коновальця, в Роттердамі, ми ще раз звертаємо увагу, що всі ті, хто збирається на виїзд, повинні негайно зголоситися листовно до Головної Управи СУБ-у в Лондоні, навіть тоді, коли паспортні справи вони полагоджують собі самі. Ця поїздка мусить бути організованою.

----- : -----

ЛИСТ ВІД МИТРОПОЛИТА - ІСПОВІДНИКА

На руки секретаря Української Інформаційної Служби в Лондоні наспів лист-подяка від Їх Ексцеленції Митрополита Йосифа Сліпого за надіслані йому привітання і видану нами книжку в англійській мові про переслідування релігії і церкви в Україні, автора Дра. Л. Мидловського. З огляду на цінний для нас зміст цього коротенького листа, в якому є велике признання за нашу працю, подаємо нижче його текст.

"Слава Ісусу Христу!

Ватикан, дня 5 квітня 1963.

ВИСОКОПОВАЖАНИЙ ПАНЕ!

ПРОХАЮ ПРИЙНЯТИ НАЙСЕРДЕЧНІШУ ПОДЯКУ ПО ПОВОДУ ПЕРЕСИЛКИ КНИЖКИ: "ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РЕЛІГІЇ І ЦЕРКВИ НА УКРАЇНІ", ЯКА Є ВЕЛИКИМ ВКЛАДОМ В СПРАВУ ОБОРОНИ НАШОЇ ЦЕРКВИ. ТАКОЖ СЕРДЕЧНО ДЯКУЮ ЗА ПРИВІТ І МОЛИТВИ. МОЛЮ ГОСПОДА, ЩОБИ БЛАГОСЛОВИВ І НА ДАЛЬШЕ ВАШУ ТВОРЧУ І ВИСОКОІДЕЙНУ ПРАЦЮ.

ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

БЛАГОСЛОВЕННЯ ГОСПОДНЕ НА ВАС!

+ ЙОСИФ, МИТРОПОЛИТ" /в.р./.

----- : -----

ЧЛЕНСТВО ОУН І ЙОГО РОЛЯ В СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ НАРОДУ

З/ Дещо про ідейно-політичні основи ОУН

З попередніх матеріалів на цю тему читачі зрозуміли, що в нашому суспільно-політичному житті діє декілька ідейно-політичних напрямків, що протиставляються собі, а рівночасно і декілька політичних угруповань, які борються за провідне місце в цьому ж суспільно-політичному житті українського народу.

Які це напрямки, що це за угруповання, якою є їхня програма, до чого вони змагають, які є принципові різниці між ними - це питання, на які член ОУН повинен дати бодай приблизну відповідь ще перед приступленням до з'ясування його ролі в суспільно-політичному житті нашого народу.

Під сучасну пору в українському суспільно-політичному житті діє, у загальному, два основних ідейно-політичних напрямки і два основних політичних угруповань. На першому місці стоїть революційно-націоналістичний, в якому центральне місце займає ОУН і її ЗЧ ОУН. Початки організованої дії націоналістичного руху, до якого ми належимо, сягають останніх десятиліть 19-го століття, коли то в Україні, яка була під московською і Австро-Угорською займанщиною, зачали творитися перші націоналістичні товариства й організації. Але ідеї українського націоналізму сягають дуже далеко в глиб історії українського народу. Тому як під ідейним так й організаційним аспектами український націоналізм є одним із найстарших суспільно-політичних рухів, який позначився на житті українського народу і сьогодні відіграє в цьому житті основну роль.

На другому місці стоїть т.зв. демократично-ліберальний напрямок і приналежні до нього партії, які є або об'єднані

позірно в УНРаді, або діють самостійно. Початки цього руху сягають приблизно цих самих часів, що й націоналістичного, але історія його виникнення є зовсім інакшою.

Український революційно-націоналістичний рух заснований на духових первнях українського народу, його культури й боротьби за існування. Демократично-ліберальний напрямск базував і базує свсі ідейно-політичні засновки на чужих територіях матеріялізму, соціялізму, демократизму й космополітизму. Український революційно-націоналістичний рух орієнтується на український нарід, його духові й фізичні сили, а демократично-ліберальний є зданий в більшості на ласку або неласку чужого світу. З уваги на це та на ряд інших явищ подібної натури, цей демократично-ліберальний напрямок уважається у нас опортуністичним, а прихильники цього напрямку - опортуністи.

Крім повищх двох є ще комуністичний напрямок, який одначе не має власної основи дії, а проявляється в рамках московського комунізму й діє по лінії імперіялістичних інтересів московської нації. Було б краще назвати цей напрямок і його прихильників "п'ятою колоною" Москви, або взагалі викреслити його з нашого політичного словника. Але ця справа не є такою простою. Тому, щоб зона в нас не загубилася, буде краще, коли справу українських комуністів потрактуємо як одно з окремих питань.

Після цього короткого представлення напрямків та угруповань, що діють в суспільно-політичному житті нашого народу, нам треба перейти до точнішого з'ясування ідейно-політичних залогень ОУН, щоб з їхнього становища ми могли оцінювати інші середовища та знайти між ними своє питоме місце.

Український націоналізм є духово-політичним рухом, що зродився з внутрішньої природи української нації в час її зусильної боротьби за підстави і цілі свого буття. Таким чином український націоналізм є еманациєю цих духових і фізичних сил нашого народу, які від віків формували його життя і боротьбу, і які дспровадили вкінці до сформування української національної культури, світогляду, філософії життя і праці. Український націоналізм не є ні доктриною, ані програмою, а є душею народу, що виросла в бурі боротьби, утвердилася і має бажання даліше розвиватися.

Кожня українська людина має в своєму серці крихітку українського націоналізму. В одних цей націоналізм є освідомлений, людина відчуває ясно й недвозначно що вона є українцем, а не москвином чи поляком, в неї є сильне прив'язання до рідної мови, культури і традицій, побуту, до батьківської землі. Але самими почуваннями вона не задовільняється. Вона їх розвиває, виявляє у словах, письмі, в малярстві й скульптурі. Вона творить свої інституції, союзи, спілки, товариства. Вона хоче розпоряджати багатством своєї землі й працею своїх рук та мозгу, вона хоче бути вільною, мати свою державу, уряд, військо, свої культурні й наукові інституції, бо лише тоді в неї будуть можливості розпростерти свої крила, виявити повнотою творчість свого національного духа.

В інших людей цей націоналізм ще не є так виразно освідомлений. Такі люди не знають змісту свого "я", а аспірації їхнього народу інтересують їх лише настільки, наскільки вони є одностійні з їх особистими чи груповими інтересами.

Підчас Визвольних Змагань траплялися випадки, де українські соціялісти висловлювалися, що коли Україна не буде соціялістичною, то вони не будуть за неї боротися. Це є один з наймаркантиших прикладів для ілюстрації тієї духової різниці, яка існує між українськими націоналістами й тими їхніми кровними братами, які також називають себе українцями, але про Україну думають категоріями всесвітнього соціялізму.

Людина по переконанні націоналіст буде завжди ставити на першому місці добро нації, а щойно в рамках здорового національного організму шукатиме розв'язки для своїх особистих чи групових інтенцій та амбіцій. Людина, що не відчуває глибокого духового прив'язання до нації, а її ім'ям користується лише тому, бо так

вимагає закон народження, буде з легкістю поступати зовсім інакше.

Центральне місце в ідеології українського націоналізму займає наука про націю, яка каже, що нарід-нація є найвищий і найміцніший тип людської спільноти, і який є рівночасно суб'єктом історії людства. Нарід-нація не є явищем історично-перехідним, що виникло, як це твердять інтернаціоналісти, в добі капіталізму, але таким, що існувало в усіх суспільно-економічних формаціях попередньо і буде існувати із ще більшою силою в майбутньому всесвітньої історії. Коли нація є найвищою і найміцнішою формою людської спільноти, то національна держава є тим чинником, який забезпечує нації всебічність її розвитку й підметність у всесвітній історії. Передумовою покращання долі працюючих мас українського народу є його національно-політичне визволення, а найвищим наказом і найважливішим завданням українського народу в теперішню пору є його боротьба за визволення. Ця боротьба вимагає від усіх членів української нації величезних зусиль. Ми боремося за свободу цілого народу, за державу, за розвиток української національної культури і господарський добробут усіх членів української нації. Проголошуючи ідеї національної солідарності всіх людей і груп під одним керівництвом, ми не проголошуємо ніяких ідей диктатури. Український націоналізм визнає, що всі українці мають мати однакові права перед державою, а тією державою буде керувати сам український нарід у такий спосіб, як це він вирішить.

Боротьба за здобуття української держави є, в часі поневолення українського народу, другою головною догмою, законом, українського націоналізму, яка відрізняє ОУН від усіх інших українських політичних угруповань. Цей закон впливає не тільки з коначности теперешнього часу. Боротьба — це одна із складових частин української душі. Україна знаходиться на грані двох світів. Завдяки цьому законів боротьби за самозбереження і розвиток, український нарід зумів удержатися всупереч намагань багатьох сил Азії і Європи, які робили часто великі зусилля, щоб його знищити. Український націоналізм є воюючим рухом, але ця його войовничість не йде в напрямку загарбництва чужих земель. Будучи патріотами своєї батьківщини, українські люди мають великий респект до права на національну свободу й державність інших народів.

Третьою головною догмою українського націоналізму є віра в силу власного народу. Ця віра не обмежується лише до певности, що український нарід видержить дальші проби своєї історичного життя, але що він, устоявшись перед напором агресивних сил Сходу й Заходу, стане поважним розсадником найкращих зразків культури й цивілізації в ці простори, які сьогодні силою відгороджені від їхнього впливу.

Четвертою догмою українського націоналізму є його ідеалістичний світогляд, що відповідає духовості українського народу, з якої український націоналізм черпає всі потрібні соки для свого існування. З цим пов'язується волюнтаризм, що його уважається рушієм боротьби і прогресу.

Це тільки ці найзагальніші основні підложжя ідейно-політичних заłoжень ОУН, що їх ми уважали за відповідне піднести в цій статті, щоб у такий спосіб ми могли мати їх на увазі при підході до інших питань, що будуть обговорені в наступних статтях.

Український націоналіст повинен завжди пам'ятати про такі головніші принципи й засади:

а/ Він належить до Організації, яка є продуктом найкращих духових і фізичних зусиль української нації;

б/ Він є членом Організації, яка бореться за визволення української нації з неволі та за повернення її підметної ролі у будіванні власного державного життя і в будіванні кращої долі всіх інших народів світу;

в/ Він є членом Організації, яка уважає, що кожній людині належить рівне право перед державою, а кожній національній державі перед міжнародними союзами й правом;

г/ ОУН не бореться за привілеї тої чи іншої класи чи групи,

але за добробут і славу цілої нації;

г/ Український націоналіст знає, що основою всього життя є воля, і що людина, група чи нація, які не мають бажання жити і розвиватися, є приречені на вічне поневолення;

д/ Як Організація в цілості, так і кожний її член і кожна українська людина мусять черпати свою силу з духових надр свого народу. Історія України – це скарбниця нашої сили;

е/ Ідеологія українського націоналізму є сперта на такі основні ідейні заложення, як: ідея українськості, ідея української героїчної духовості, ідея моральної вартості, ідея соборності, ідея політичної свободи і соціальної справедливості.

----- : -----

Військова сторінка:

ПІДРИВНА ВІЙНА

Психологічно-підривна війна це одна з ділянок усестороннього змагу, що ведеться сьогодні між вільним і комуністичним світами. Ця ділянка така важлива, що її не можна визначувати тільки як частину холодної війни, аде як окрему війну, яка стоїть перед людством поруч із маривом атомової або конвенційної війни.

Згідно з навчанням Леніна, дії в напрямку розгортання світової революції повинні розвиватися на чотирьох фронтах: мілітарному, політичному, психологічному та економічному. Особливо важливе значення в розвитку тих дій має політичний фронт, хоч при тому не зменшується ані на крихітку важливостей інших фронтів. Комуністичний світ від 1917 року поступово розвивас і вдосконалює вчення Леніна про дію світового комунізму, в плянах якого особливо важливе значення й місце займає теж і психологічно-підривна диверсійна війна.

Програма такої війни охоплювала ось такі, загально накреслені напрямні, які очевидно розроблялись з найбільшою докладністю у відповідних плянувальних штабах чи відділах:

- 1/ Належна пропагандивна, довготриваюча акція в цілі підбурення населення проти існуючого державного режиму,
- 2/ Всякі спроби зробити населення ворогом свого уряду й підготовляти його до революти,
- 3/ Творити підпільні або, в міру можливості, військові групи, з яких може бути створена військова комуністична організація чи армія,
- 4/ Захоплення частини країни, на території якої можна проголосити "вільний" комуністичний уряд, що знеможливає чужу інтервенцію,
- 5/ Загальна офензива всіма засобами й зусиллями до встановлення комуністичної влади в країні.

Ці напрямні й тепер залишаються головними настановами підривної комуністичної діяльності у вільному світі. Коли Хрущов говорив свого часу, що "нас ждуть у дверях, а ми влізаємо крізь вікно", – він, без сумніву, мав на думці вищезгадані напрямні комуністичної підривної війни. Але Хрущов не вдоволяється цими ленінськими постулятами підривної війни. Він хоче їх модернізувати, а тому й говорить на 20-му партійному з'їзді в Москві, що "...революційна теорія це не збір перестарілих догм і формул, тільки бойова настанова для практичної діяльності в цілі захоплення світу й побудови в ньому комунізму"...

Якже ж на самому ділі виглядає така підривна війна, що її веде світовий комунізм у теперішньому часі?

Уявім собі, що комуністична верхівка в Москві вибрала собі якусь країну, щоб у ній зробити переворот, а якщо ні, то бодай міцно закріпити свої впливи в цій країні.

В першу чергу в Москві, або в іншому місці постає організація, чи штаб, які починають уважно працювати над виготовленням докладного плану акції. Цей, назвемо його штаб, дуже дбайливо вивчає на підставі даних та інформацій не тільки географію, демографію, економію, політичний устрій, але і теж усі аспекти життя даної країни. Для праці в такій країні висилаються шпигуни, пропагандисти, політвиховники, керівники підпільних груп і т.п., дуже часто під плащиком усячих місій, тощо. Ці люди на місцях уже працюють разом із місцевими комуністами над утворенням окремих ячеек, якщо такі ще там не існують. Завданням цих комуністичних ячеек є інфільтрація всередині населення. Й таким чином входимо в другий період акції, що проходить під знаком інфільтрації.

Інфільтрація це не тільки психологічний наступ комуністичних підричників на населення, але також це суто стратегічно-плановий наступ для захоплення влади в свої руки. Це здобування впливів, позицій у суспільному житті, проникання до всіх установ, державного, публічного і військового життя, словом усюди, де тільки це вдається. Важливе місце в тій акції призначається профспілкам, пресі, організаціям, радіо, тощо. На психологічному фронті агітація йде в парі з інфільтрацією. Завдання агітації це деморалізувати населення, захитувати довір'я до уряду, знищувати й компромітувати авторитет окремих провідних діячів в очах широких мас і їх підбурювати всякими способами.

Діючи на політичному фронті комунізм використовує всі легальні форми, знаючи, що це любить західня демократія. Ленін називав людей із західнього суспільства, які підтримували комунізм "корисними ідіотами". Він казав, що такі "корисні ідіоти" звичайно знаходяться між інтелектуалістами, й в школах, які люблять все, що є деструктивне, а тому серед тих людей можна знайти дуже багато прихильників комунізму й зміло їх використовувати для світового комунізму. Знову ж на мілітарному фронті комуністична акція звертається до пропагандивних засобів боротьби проти військової повинності, гонки зброєння, вказує громадянам скільки вони платять податку на військово озброєння, ставить перед ним страхітливу картину атомної війни, наставляє населення маніфестувати й протестувати проти атомної бомби, та закликає людей підтримувати всякі комітети, ради миру та інші організації інспіровані комуністами.

Третій період охоплює збройно-диверсійну акцію. Комуністичне підпілля організує озброєні групи й боївки. Вони проходять систематичний бойовий вишкіл, вишколюють в партизанській боротьбі, вивчають можливості революції, та різні способи диверсійних акцій.

Четвертий і п'ятий періоди - це вже агресивне захоплення влади в країні, або тільки в певній її частині. Комуністи ставлять сильний натиск на маси, щоб вони виступили проти уряду. Водночас починають діяти партизани, намагаючись захопити різні вихідні позиції й бази, а якщо не вдається повалити державний режим, вони починають партизанську війну, намагаючись нею спровокувати й викликати громадянську війну в країні.

Дотепер ми бачили в повосенних роках не одну таку підривну війну. Це явище, що його не можна легковажити. Новою грізною зброєю стає психологія, що хоче опанувати людські уми і душі. Грізна вона тому, що її акції заплановують по той бік залізної заслони психологи - комуністи - вороги вільного світу. Підривна війна грізна й тим, що вона розпланована на довгі роки й систематично та послідовно підточує весь організм країни, розкладає суспільство, руйнує поволі всі ділянки життя народу, а в випадку байдужого ставлення й браку готовності ставити рішучий спротив комуністичній інфільтрації така війна стається тріумфом комуністичних вождів. Китай, північна Корея, північний В'єтнам, це яскраві приклади наслідків підривної війни. Але сьогодні в обіймах підривної війни знайшлися ще і півд. В'єтнам, Лаос і різні країни латинської Америки. На жаль, мало хто хоче реально бачити цю небезпеку, що її несе підривна війна, а ще менше є бажання їй протиставитися.

----- : -----